

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. d)

Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Filosoful care afirmă că omul este scop în sine este:

- a. René Descartes
- b. Lucian Blaga
- c. Kant
- d. Aristotel

2. În filosofia lui Aristotel *binele* înseamnă:

- a. activitatea realizată din instinct
- b. acțiunea egoistă din datorie
- c. căutarea plăcerilor senzoriale
- d. activitatea sufletului conformă cu rațiunea

3. Ideea potrivit căreia sensul vieții aparține exclusiv omului pentru că depinde doar de alegerile sale este specifică:

- a. existențialismului
- b. raționalismului
- c. gnoseologiei
- d. pragmatismului

4. Eutanasia este o problemă analizată în cadrul domeniului:

- a. economic
- b. politic
- c. eticii aplicate
- d. moralei teleologice

5. Pentru J. St. Mill, fundamentul moralei constă în:

- a. utilitate
- b. înțelepciune
- c. datorie
- d. rațiune

6. Trecerea de la starea naturală la starea socială a omului este temă predilectă a filosofiei lui:

- a. Karl.R. Popper
- b. J. J. Rousseau
- c. Friederich Hayek
- d. J. P. Sartre

7. Potrivit eticii hedoniste:

- a. fericirea aparare ca stare de plăcere și absență a suferinței
- b. doar acțiunile săvârșite din datorie pot avea conținut moral
- c. fericirea e posibilă prin activitatea dedicată cunoașterii
- d. fericirii îi este proprie activitatea sufletului conformă cu virtutea

8. Responsabilitatea social-politică presupune ca individul:

- a. să acționeze în mod rațional, fiind conștient de consecințele faptelor sale
- b. să se supună constrângerilor de orice natură
- c. să aleagă potrivit propriei conștiințe, fără a ține cont de ceilalți
- d. să acționeze în vederea satisfacerii propriilor interese, după bunul său plac

9. O problemă specifică de etică aplicată are caracter:

- a. de principiu
- b. etern
- c. controversat
- d. de certitudine

10. Specificitatea omului, în calitatea sa de ființă morală, poate fi surprinsă și prin faptul că:

- a. este dependentă de influența simțurilor
- b. poate alege între bine și rău
- c. limbajul articulat determină sociabilitatea
- d. determină apariția uneltelor

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Analizați, într-o pagină, problematica *raportului existent între plăcere și moralitatea unei acțiuni*, din perspectivă filosofică. Punctajul se acordă pentru:

- a) numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referire la problematica raportului existent între plăcere și moralitatea unei acțiuni **1 punct**
- b) precizarea explicită a tezei/ideii filosofice despre raportul existent între plăcere și moralitatea unei acțiuni **2 puncte**
- c) explicarea unei teze/idei filosofice, precizată explicit la subpunctul b) **6 puncte**
- d) ilustrarea tezei/ideii filosofice pe care ați precizat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **4 puncte**
- e) menționarea unei consecințe, în plan social, a moralității unei acțiuni **1 punct**
- f) utilizarea adecvată a limbajului de specialitate **1 punct**
- g) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

B. Argumentați în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *acțiunile caracterizate de valoare morală sunt acelea rezultate dintr-o voință autonomă, care își urmează doar propriile sale principii*. **8 puncte**

C. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care este evaluată acțiunea umană din perspectiva conceptului de *ființă cugetătoare*. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dă următorul text:

De vreme ce nu m-am sustras războiului înseamnă că l-am ales; poate că din lipsă de vlagă, din lașitate în fața opiniei publice am preferat anumite valori pe care le reprezintă refuzul de a participa la război (stima celor apropiați, onoarea familiei, etc.). Oricum, a fost vorba de o alegere.

(Jean-Paul Sartre, *Ființa și neantul*)

- 1. Formulați, pe baza textului dat, teza lui Sartre referitoare la natura umană. **4 puncte**
- 2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *rațiune și libertate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. Punctajul se acordă pentru:
 - a) utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic **2 puncte**
 - b) explicarea corelației existente între termenii dați **6 puncte**
 - c) coerența textului redactat **1 punct**
 - d) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**
- 3. Argumentați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat. **6 puncte**

B. Știind că pentru Aristotel *antisocialul din natură, nu din împrejurări ocazionale, este ori un supraom ori o fiară*:

- 1. Menționați două trăsături proprii naturii umane. **4 puncte**
- 2. Construiți un argument care să justifice ideea potrivit căreia natura umană are caracter social. **6 puncte**